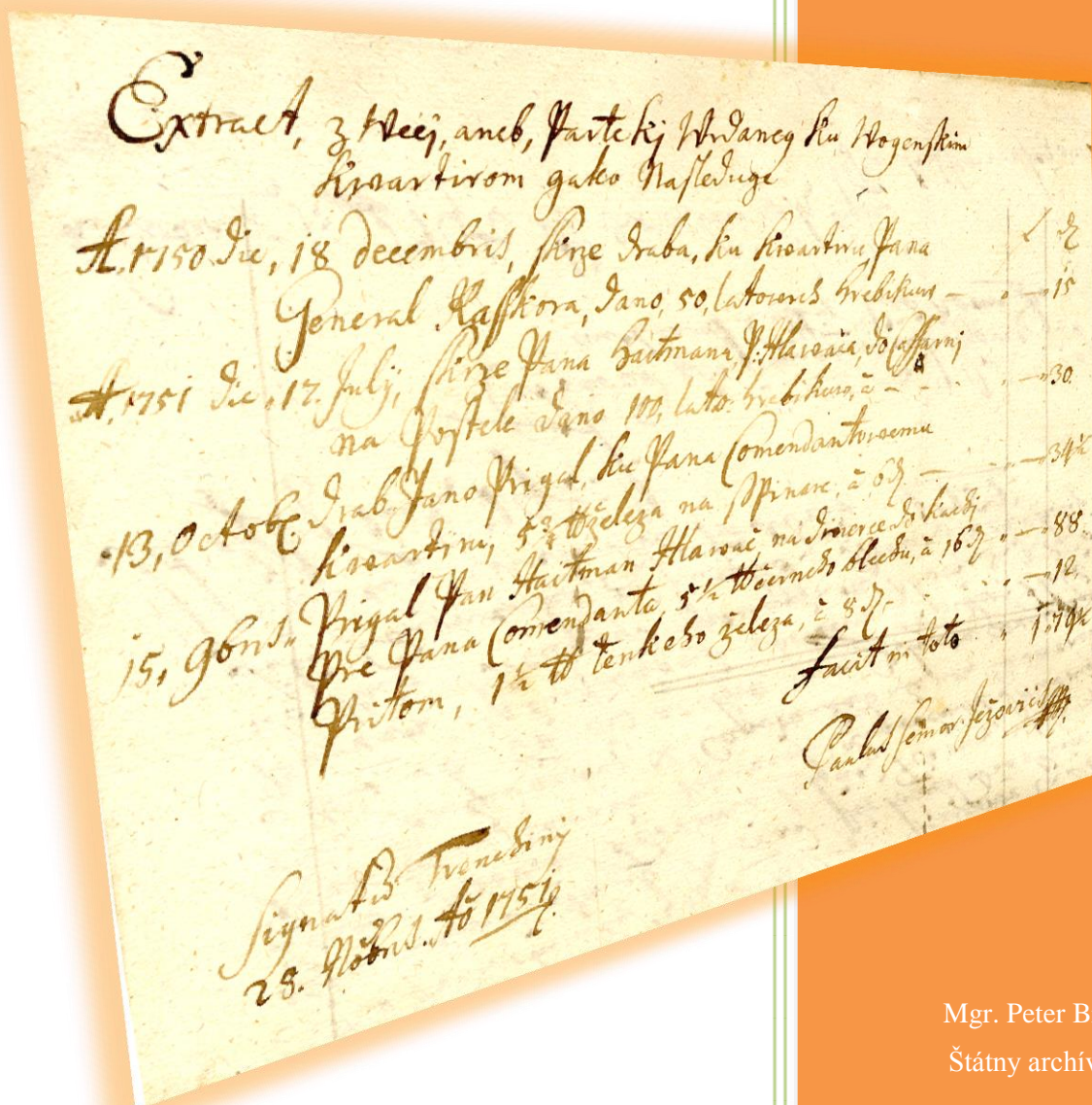

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V TRENČÍNE ZA ROK 2018

Mgr. Peter Brindza, PhD.

Štátny archív v Trenčíne

OBSAH

Výročná správa o činnosti Štátneho archívu v Trenčíne za rok 2018	2
Personálny stav	2
Odborné archívne činnosti	4
Predarchívna starostlivosť	6
Vedenie evidencie pôvodcov registratúr	6
Vyradňovacie konanie	6
Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov	7
Kontrolná činnosť	7
Preberanie archívnych dokumentov	9
Evidencia archívneho dedičstva	9
Ochrana archívnych dokumentov	10
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	11
Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31. decembru 2018	11
Spracovanie a sprístupnenie vo vykazovanom roku	12
Prístup k archívnym dokumentom	15
Prístup k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu	15
Prístup k AD formou odpisu, výpisu, potvrdenia, alebo kópie na základe písomnej žiadosti	16
Prístup k archívnym dokumentom formou rešerše na základe písomnej žiadosti	17
Poplatky	17
Príručná odborná archívna knižnica	17
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	18
Výskumné úlohy	18
Publikačná činnosť	18
Kultúrno-osvetová činnosť	20
Organizačná a riadiaca práca, vzdelávanie, ekonomické a administratívne práce	22
Obrazová príloha	24

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V TRENČÍNE ZA ROK 2018

Štátny archív v Trenčíne je zariadením sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Člení sa na oddelenie spracúvania archívnych dokumentov a oddelenie služieb verejnosti. Zároveň má archív dve pracoviská (pracovisko Archív Považská Bystrica a pracovisko Archív Bojnice). Do jeho pôsobnosti patrí len časť z okresov v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja (okresy Považská Bystrica, Púchov, Ilava, Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Prievidza). Okresy Bánovce nad Bebravou a Partizánske aj napriek tomu že patria do Trenčianskeho kraja spadajú do územnej kompetencie Štátneho archívu v Nitre pracovisko Archív Topoľčany.

Výročná správa Štátneho archívu v Trenčíne za rok 2018 predstavuje komplexný dokument informujúci verejnosť o činnosti zamestnancov a dosiahnutých výsledkoch. Správa sa zameriava na základné okruhy hodnotenia činnosti v jednotlivých archívnych oblastiach. Podáva informácie o personálnom stave a odborných činnostiach pracovníkov archívu. Výročnú správu členíme na kapitoly, tak ako sú vykazované v ročnom výkaze práce a teda na evidenciu archívneho dedičstva Slovenskej republiky, predarchívnu starostlivosť, odborné spracúvanie a sprístupňovanie archívnych fondov, prístup k archívny dokumentom, príručnú odbornú archívnu knižnicu, výskumnú, publikačnú, kultúrno-osvetovú a tiež organizačnú činnosť, riadiacu a hospodársko-administratívnu prácu.

PERSONÁLNY STAV

Štátny archív v Trenčíne disponoval v roku 2018 19 systematizovanými štátnozamestnaneckými miestami. V priebehu roka došlo k viacerým personálnym zmenám.

Dňa 1. januára 2018 nastúpil do sídelného archívu nový zamestnanec Mgr. Peter Špirko, organizačne zaradený do oddelenia spracúvania archívnych dokumentov. Jeho výberové konanie sa realizovalo ešte v závere roka 2017 (21. novembra), išlo o vonkajšie výberové konanie. Je absolventom II. stupňa vysokoškolského vzdelania v oblasti histórie na Univerzite Komenského v Bratislave, napriek tomu obsadil miesto hlavného referenta v druhej platovej triede.

Začiatkom roka 2018 sa realizovalo aj obsadenie voľného štátnozamestaneckého miesta hlavného referenta v oddelení služieb verejnosti. Miesto bolo voľné od 1. januára 2018, predchádzajúca zamestnankyňa Ruth Zigová odišla na OR PZ v Martine. Výberové konanie úspešne absolvovala Erika Sušinová, ktorá nastúpila na voľné štátnozamestnanecké miesto dňa 1. marca 2018.

Do 30. septembra 2018 v oddelení služieb verejnosti sídelného archívu pracoval aj Mgr. Miroslav Toman. Od 1. októbra 2018 je predmetné miesto samostatného radcu neobsadené aj napriek skutočnosti, že bolo vyhlásené užšie vnútorné výberové konanie do ktorého sa nik neprihlásil a tak muselo byť uzatvorené ako neúspešné. Následne bolo vyhlásené vonkajšie výberové konanie, no nik z prítomných nebol 17. decembra 2018 úspešný a opäť bolo vyhlásené ako neúspešné. Vzhľadom k tomu už 20. decembra 2018 bola

zaslaná žiadosť o opätovné vyhlásenie vonkajšieho výberového konania, ktoré sa bude realizovať až v roku 2019. Jedno miesto tak zostáva k 31. decembru 2018 v Štátnom archíve v Trenčíne neobsadené.

Nakoľko koncom novembra 2018 doručila vedúca pracoviska Archív Považská Bystrica Mgr. Jarmila Balážová oznámenie o ukončení štátnozamestnaneckého pomeru k 31. decembru 2018 z dôvodu odchodu do starobného dôchodku, bola počiatkom decembra 2018 zaslaná riaditeľom Štátneho archívu v Trenčíne žiadosť o vyhlásenie užšieho vnútorného výberového konania na jej miesto. Bude sa ale realizovať až počiatkom roka 2019.

Štátny archív v Trenčíne vykazuje k dátumu 31. december 2018 celkovo 19 systematizovaných miest z ktorých je 16 obsadených zamestnancami v stálej štátnej službe. Jedno miesto na pracovisku Archív Považská Bystrica je obsadené zamestnankyňou (Bubeníkovou) v dočasnej štátnej službe (zástup za materskú dovolenku), rovnako 1 zamestnankyňa (Kolečanská) zastupuje materskú dovolenku na pracovisku Archív Bojnice. Zvyšné 1 miesto zostáva neobsadené, aktuálne prebieha výberové konanie. Žiadne miesto nie je systematizované vo verejnom záujme.

Vysokoškolské vzdelanie z aktuálnych 18 zamestnancov má celkovo 14 zamestnancov, z nich vysokoškolské v druhom stupni má 13 zamestnancov a 1 miesto je obsadené vysokoškolsky vzdelaným zamestnancom v treťom stupni (riaditeľ). Vysokoškolské archívne vzdelanie má celkovo 7 zamestnancov, z toho sú 4 v Štátnom archíve v Trenčíne, 2 na pracovisku Archív Považská Bystrica a len 1 zamestnankyňa na pracovisku Archív Bojnice. Zvyšní zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním sú najmä absolventmi príbuzných odborov (politológia, knihovníctvo, história). Zo 4 stredoškolsky vzdelaných zamestnancov s maturitou v minulosti až 3 absolvovali archívny kurz.

Personálne obsadenie Štátneho archívu v Trenčíne vrátane pracovísk k 31.12.2018

Štátny archív v Trenčíne:	
	Funkcia
Mgr. Peter Brindza, PhD.	štátny radca – riaditeľ archívu
Mgr. Janka Štefaničáková	hlavný radca - vedúci OSAD
Mgr. Mária Ďurčová	samostatný radca
Mgr. Radka Mináriková	samostatný radca
Mgr. Peter Špirko	hlavný referent
Mgr. Patrícia Pastrnáková	odborný radca - vedúci OSV
Neobsadené miesto	samostatný radca
Soňa Michalcová	radca
Erika Sušinová	hlavný referent
Marta Holúbková	hlavný referent
Pracovisko Archív Považská Bystrica:	

Mgr. Jarmila Balážová	hlavný radca - vedúci pracoviska
Mgr. Helena Hollá	samostatný radca
Ing. Miroslav Šmalo	samostatný radca
Mgr. Petra Bubeníková	samostatný radca
Pracovisko Archív Bojnice:	
Mgr. Zuzana Kotianová	hlavný radca - vedúci pracoviska
Mgr. Eliška Kolečanská	samostatný radca
Ing. Katarína Hudecová	radca
Mgr. Martina Liďáková	radca
Emília Michalovičová	radca

ODBORNÉ ARCHÍVNE ČINNOSTI

Na odborných archívnych činnostiach sa v roku 2018 podieľalo spolu 19 zamestnancov, z toho 2 nie celý rok. Erika Sušinová začala pracovať až od 1. marca 2018 a Mgr. Toman vykonával odborné archívne činnosti len do 30. septembra 2018. K 31. decembru 2018 z 18 obsadených štátnozamestnaneckých miest bolo až 16 v stálej štátnej službe a 2 zamestnankyne v dočasnej štátnej službe (Mgr. Bubeníková na pracovisku Archív Považská Bystrica a Mgr. Kolečanská na pracovisku Archív Bojnice).

Zamestnanci Štátneho archívu v Trenčíne vrátane pracovísk odpracovali spolu 3882,5 pracovných dní z celkového počtu 4637 pracovných dní. Na dovolenky, lekárske vyšetrenia, práceneschopnosť a ošetrenia členov rodiny zamestnanci čerpali 754,5 pracovných dní.

Jednotlivo sa odborným archívny činnosti najviac pozornosti už tradične venovalo prístupu k archívnym dokumentom a to až 1209,75 dní.

Druhou časovo najnáročnejšou oblasťou bolo spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov v objeme 856,5 pracovných dní.

Za ňou s počtom 735 dní nasledovala organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca, čo je zmena oproti predošlému roku.

Predarchívna starostlivosť si v roku 2018 vyžiadala 589,25 pracovných dní.

Značný počet dní sa v uplynulom roku venovalo výskumnej, publikačnej a kultúrno-osvetovej činnosti (427,75 dní), čo je oproti predošlému roku relatívne nepatrný nárast o 13,75 dní. Štátny archív v Trenčíne však v roku 2018 organizoval viacero podujatí (výstav, prednášok) a jeho zamestnanci sa v značnej miere venovali aj propagácii archívneho dedičstva formou článkov, reportáží, ale napríklad aj exkurzií.

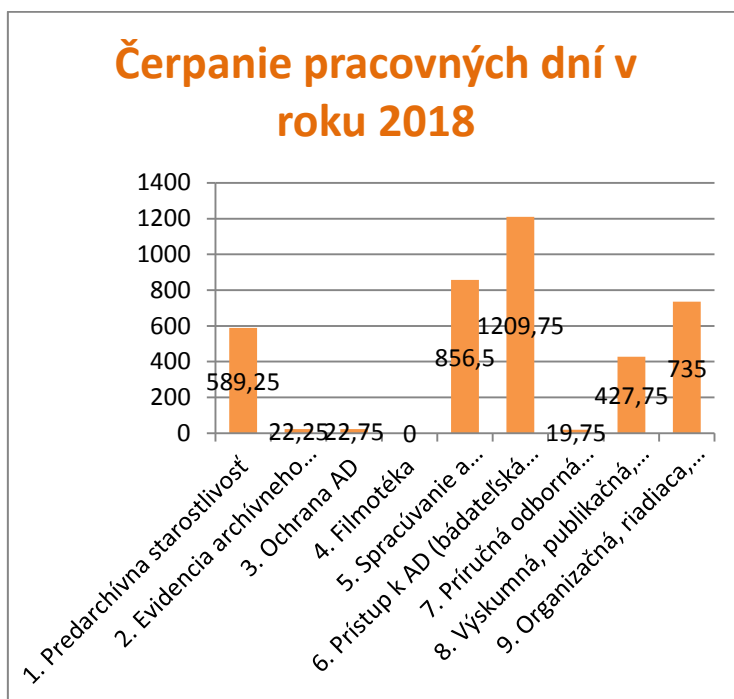
Evidencia archívneho dedičstva SR a ochrana archívnych dokumentov si vyžiadala po 22,25 dní v každej z týchto oblastí.

Príručnej odbornej archívnej knižnici, najmä evidencii nových knižných prírastkov sa celkovo venovalo 19,75 dní z toho až 11,75 dní v Štátnom archíve v Trenčíne a len 8 dní pripadlo na obe pracoviskách.

V roku 2018 sa navýšil počet dní v súvislosti s prístupom k archívnym dokumentom, spracovaním a sprístupnením archívnych dokumentov, organizačnou, riadiacou a hospodársko-administratívnou činnosťou ako aj výskumná, publikačná a kultúrno-osvetová činnosť. Naopak, úbytok sme zaznamenali v kapitolách predarchívna starostlivosť a evidencia archívneho dedičstva. Ostatné činnosti zostali približne na rovnakej úrovni ako v roku 2017.

Tabuľka porovnania čerpaných pracovných dní pre jednotlivé úseky pracovných činností

Oblasť pracovnej činnosti	r. 2018	r. 2017	r. 2016
Predarchívna starostlivosť	589,25	723,25	913
Evidencia archívneho dedičstva SR	22,25	100	48,25
Ochrana archívnych dokumentov	22,25	22,75	23,5
Filmotéka	0	0	0
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	856,5	592,75	753,75
Prístup k AD (bádateľská a správna agenda)	1209,75	1103,25	1030,25
Príručná odborná archívna knižnica	19,75	35	34,25
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	427,75	414,5	177
Organizačná, riadiaca, hospodársko-administratívna agenda	735	636	636,5
Spolu:	3882,5	3627,5	3616,5

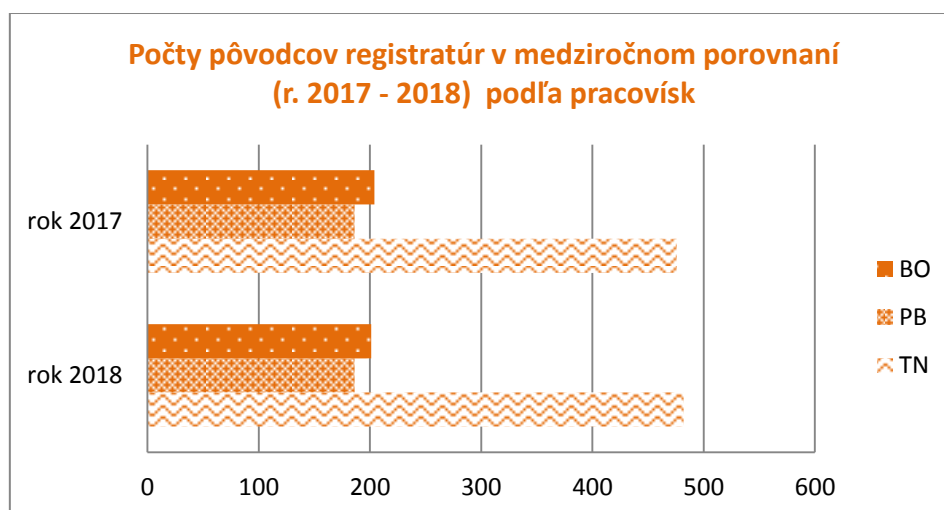

PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ

Predarchívna starostlivosť v sebe zahŕňa viacero na seba nadväzujúcich činností, v nasledujúcej časti sa preto zameriame na jednotlivé z nich a podrobnejšie ich zhodnotíme za rok 2018 z pohľadu štatistického. Tam, kde to je možné a vhodné formou grafu či textu zobrazujeme medziročné porovnania:

Vedenie evidencie pôvodcov registratúr

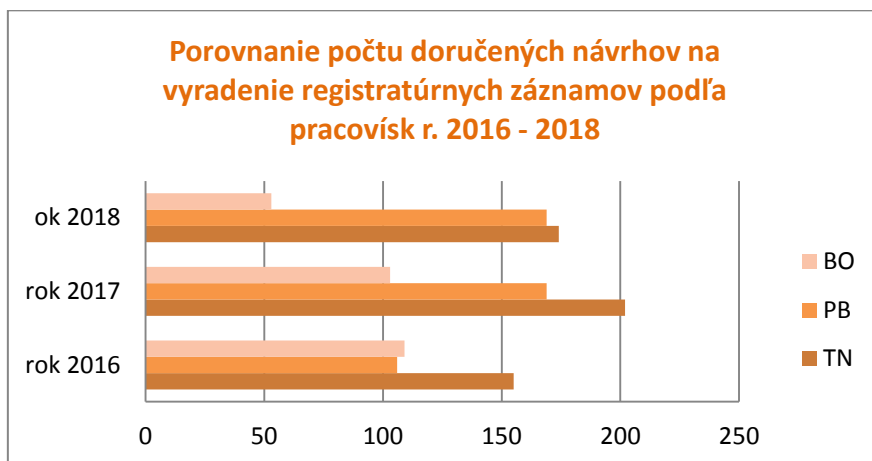
Štátny archív v Trenčíne eviduje spolu 869 pôvodcov registratúr čo je takmer totožný stav s rokom 2017 (nárast len o 3 pôvodcov registratúry). Počas roka došlo v evidencii k nepatrným zmenám len v sídelnom archíve a na pracovisku Archív Bojnice. Výraznejšie zmeny nastali v počte pôvodcov na pracovisku Archív Považská Bystrica, kde v roku 2018 vyradili z evidencie až 94 pôvodcov a nezaradili ani jedného nového. Celkovo bolo v roku 2018 z evidencie vyradených 104 pôvodcov registratúr. Pracovisko Archív Bojnice vykazuje najmenšie zmeny u pôvodcov registratúr, 4 pôvodcov vyradili a 1 nového do evidencie zaradili. Celkovo bolo do evidencie pôvodcov registratúry zaradených v roku 2018 len 13 pôvodcov.

Vyrad'ovacie konanie

V roku 2018 sme celkovo posudzovali 396 predložených návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, čo je pokles o 78 návrhov oproti roku 2017. Najviac návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov bolo doručených už tradične sídelnému archívu (174), o niečo menej pracovisku Archív Považská Bystrica (169) a napokon najmenej (53) pracovisku Archív Bojnice. Oproti predošlému roku najvýraznejší pokles zaznamenávame práve na posledne menovanom pracovisku a to až o celých 50 návrhov, v roku 2017 ich toto pracovisko posudzovalo až 103.

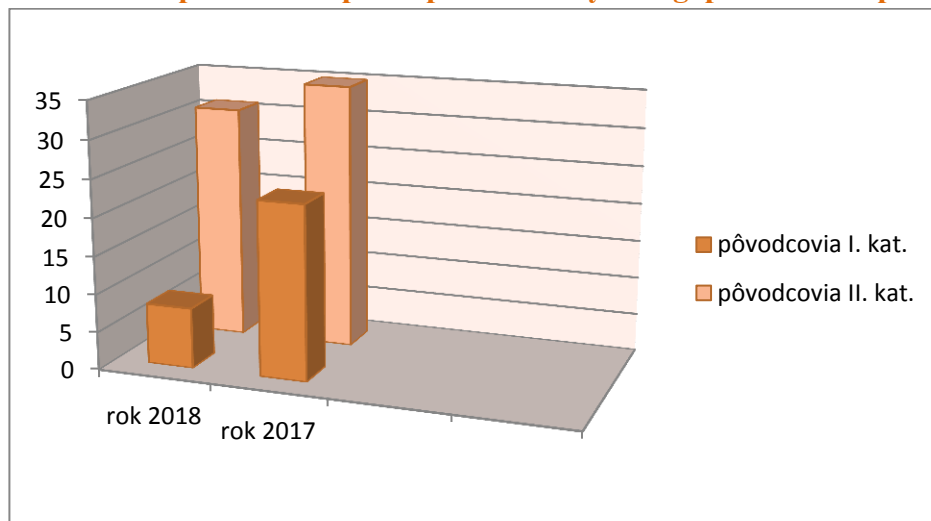
Z celkového počtu doručených návrhov bolo schválených 372 návrhov. V rámci rozpisu pracovných dní vyrad'ovacie konania zaberajú podstatnú časť pracovných dní na úseku predarchívnej starostlivosti.

Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov

Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov nepatrilo k hlavným činnostiam v rámci predarchívnej agendy ako tomu bolo pre porovnanie v roku 2016, kedy sme posudzovali až 698 registratúrnych poriadkov a plánov. V roku 2018 bolo Štátnemu archívu v Trenčíne doručených 48 návrhov na schválenie registratúrnych poriadkov a plánov. Oproti roku 2018 je to pokles o 18 návrhov. Z uvedeného počtu bolo schválených 39 registratúrnych poriadkov a plánov, no len 8 schválených tvorili pôvodcovia I. kategórie a 31 schválených pôvodcovia II. kategórie.

Medziročné porovnanie počtu posudzovaných reg. poriadkov a plánov

Kontrolná činnosť

V roku 2018 vykonal Štátny archív v Trenčíne 69 kontrol. Podľa plánu kontrolnej činnosti sme v roku 2018 vykonali štátny odborný dozor v 63 subjektoch. V 61 subjektoch bola vykonaná kontrola správy registratúry a 2 kontroly boli zamerané na činnosť podnikových archívov. Väčšina kontrol bola zameraná na orgány verejnej moci resp. organizácie patriace do I. kategórie pôvodcov registratúry. Iba 3 kontroly boli vykonané u pôvodcov II. kategórie.

Nad rámec plánu bolo uskutočnených 6 kontrol správy registratúry, ktoré boli zamerané na odstránenie zistených nedostatkov v správe registratúry.

Z pôvodného plánu bolo vykonaných 11 následných kontrol správy registratúry zameraných na odstránenie zistených nedostatkov. Takmer vo všetkých prípadoch možno skonštatovať, že došlo k odstráneniu zistených nedostatkov. Rovnaké hodnotenie možno uviesť aj na základe výsledku následných kontrol vykonaných nad rámec plánu. Menej závažné nedostatky, ktoré sa vyskytli najmä v súvislosti so zavedením nového spôsobu evidovania boli riešené usmernením jednotlivých zamestnancov.

Pracovisko Archív Považská Bystrica vykonal 1 tematickú kontrolu na Obecnom úrade v Lednických Rovniach zameranú na činnosť stavebného úradu.

Plánované komplexné kontroly správy registratúry boli vykonané v 49 subjektoch.

Z týchto plánovaných komplexných a tematických kontrol boli zistené závažné nedostatky správy registratúry v 12 subjektoch. V 6 prípadoch sa vykonala následná kontrola v priebehu roku 2018, 6 následných kontrol je zahrnutých v pláne kontrol na rok 2019. Vykonanými kontrolami boli zistené nedostatky pri vedení správy registratúry menšieho rozsahu v 34 subjektoch. Opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov uložené orgánom štátneho odborného dozoru boli v stanovenom období odstránené. Nedostatky pri vedení správy registratúry neboli zistené iba v 4 subjektoch.

Z celkového počtu 61 vykonaných kontrol správy registratúry bol zistený nasledovný skutkový stav: automatizovaným spôsobom je zabezpečená správa registratúry v 28 subjektoch. Elektronický informačný systém využíva 12 subjektov. Zvyšných 16 subjektov využíva počítačové aplikácie, z toho až 12 subjektov využíva počítačové aplikácie bez príslušného certifikátu. Ostatných 33 subjektov zabezpečuje správu registratúry neautomatizovaným spôsobom prostredníctvom registratúrnych denníkov. Pri výkone následných kontrol správy registratúry bolo zistené, že 1 subjekt zmenil spôsob evidovania registratúrnych záznamov a spisov z neautomatizovaného spôsobu na využívanie počítačovej aplikácie bez príslušného certifikátu a 1 subjekt zmenil automatizovaný systém prostredníctvom počítačovej aplikácie bez príslušného certifikátu na neautomatizovaný spôsob vedenia evidencie.

Z plánovaného počtu komplexných kontrol boli 2 kontroly vykonané v podnikových archívoch, a to v spoločnosti Fortischem, a. s. Nováky a v spoločnosti TRENS SK, a. s. Trenčín. V 1 prípade neboli zistené nedostatky pri dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti správy registratúry a dodržiavaní interných aktov riadenia. V 1 prípade boli zistené porušenia uvedených predpisov.

Na zlepšenie stavu správy registratúry Štátny archív v Trenčíne vykonal 38 školení a metodických inštruktáží. Podrobnejšie individuálne školenia a inštruktáže boli poskytované v priebehu celého roka v súvislosti s prípravou vyradovacích konaní, prípravou a tvorbou registratúrnych poriadkov a plánov, evidenciou registratúrnych záznamov a spisov a s tým súvisiacou celkovou správou registratúry subjektu, a to formou telefonických alebo e-mailových konzultácií.

Napriek vyššie uvedeným nedostatkom je možné skonštatovať, že sa v jednotlivých subjektoch zlepšuje úroveň správy registratúry, čo je badateľné najmä pri výkone následných kontrol. V budúcnosti je potrebné sa zamerať na intenzívnejšiu kontrolnú

a metodicko-inštruktážnu činnosť, najmä v súvislosti s postupujúcimi procesmi eGovernmentu.

Preberanie archívnych dokumentov

V roku 2018 prebral Štátny archív v Trenčíne do svojej starostlivosti dokumenty v celkovom objeme 64,36 bm. Z tohto množstva sa do Štátneho archívu v Trenčíne dostala väčšina prebratých archívnych dokumentov a to v množstve 46,78 bm, zvyšok pripadol na pracovisko Archív Považská Bystrica (16,12 bm). Pracovisko Archív Bojnice prebralo len 1,46 bm archívnych dokumentov nakoľko jeho kapacita depotov je naplnená. Po vyrad'ovacom konaní sa do archívnej starostlivosti dostala drvivá väčšina archívnych dokumentov a to množstvo 64,33 bm. Len 0,02 bm bolo prebratých akvizíčnou činnosťou pracoviskom Archív Bojnice (fondy Obec Handlová 1839 a Cech krajčirov v Handlovej 1700 – 1862) a 0,01 bm bolo v sídelnom archíve nájdených v sklade pri spracúvaní iných archívnych fondov (fond Trenčiansky vidiecky rybolovný spolok na Váhu).

Viacero delimitácií schválených v rokoch 2016 – 2017 Delimitačnou komisiou nebolo v roku 2018 fyzicky uskutočnených kvôli nefungujúcej funkcionalite v rámci EAS umožňujúcej zápis nových prírastkov. Pokračovať v nich budeme až po spustení funkcionality nakoľko nemožnosť zapísania delimitovaných prírastkov (ako aj prírastkov k nim získaných po vyrad'ovacom konaní) spôsobuje chaos v evidenciách.

EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Predmetnej kapitole sme v rámci archívnych činností venovali niečo málo cez 22 pracovných dní, čo je oproti predošlému roku pokles o takmer 78 dní. Štátny archív v Trenčíne spravuje celkovo 2363 archívnych súborov (fondov, zbierok) v rozsahu 11501,865 bm, z nich najväčší podiel v rozsahu viac ako 5055,615 bm spravuje samotný Štátny archív v Trenčíne, zvyšok pracoviská (každé z nich niečo cez 3200 bm). Nových archívnych fondov sme v roku 2018 zaevidovali 18.

Naše archívne dokumenty spravované iným štátnym archívom neevidujeme. Naopak, spravujeme celkovo 15 depozitov v rozsahu 17,67 bm, z toho 13 depozitov priamo v Štátnom archíve v Trenčíne a 2 depozity na pracovisku Archív Bojnice. Ide o fondy vo vlastníctve rímsko-katolíckej cirkvi prevažne z 18. – 20. storočia. Pracovisko Archív Považská Bystrica nemá v správe archívne fondy v podobe depozitu.

Podstatný nárast sme oproti predchádzajúcemu obdobiu zaznamenali pri fondoch uložených u pôvodcov, ktorí nezriadili archív. Máme u 18 takýchto pôvodcov v súčasnosti uložených až 170,08 bm. Väčšina z tohto množstva pripadá na pracovisko Archív Bojnice (120,08 bm), ktoré pre nedostatok úložného miesta vo vlastných depotoch po vyrad'ovacom konaní ponechal dočasne u pôvodcov. Len 1 archívny fond s názvom Predchodcovia Slovenskej sporiteľne v rozsahu 50 bm pochádzajúci z rokov 1921 – 1960 patrí do pôsobnosti sídelného archívu.

V archívoch pôvodcov eviduje Štátny archív v Trenčíne celkovo len 3 archívne fondy, z toho sídelný archív 2 fondy v objeme 13 bm a pracovisko Archív Bojnice jeden fond v rozsahu 16,27 bm. V závere roka 2018 sa robila revízia archívov pôvodcov (tzv. podnikové archívy), viaceré z nich vedené v evidencii ministerstva boli zrušené.

V roku 2018 sme zaznamenali celkovo 69 prírastkov archívnych dokumentov v rozsahu 64,36 bm, drvivá väčšina z nich sa k nám dostala po vyrad'ovacom konaní, celkovo v objeme 64,33 bm.

Úbytky archívnych dokumentov sme za rok 2018 vykazovali len v 1 prípade a to na pracovisku Archív Bojnice v množstve 4,68 bm z fondu Okresný národný výbor v Prievidzi 1960 – 1976. Išlo o úbytok na základe vnútorného vyrad'ovania. Úbytok bol riadne odpísaný aj v príslušných evidenciách. Iné úbytky archívnych dokumentov sa vykážu až po ukončení prác súvisiacich s triedením a odborným spracovaním archívnych fondov (najmä ONV Trenčín, odbor výstavby; ONV Prievidza, odbor výstavby; ONV Považská Bystrica, organizačný odbor).

OCHRANA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

Počas roka 2018 prebehla čiastočná výmena neónových svietidiel v Štátnom archíve v Trenčíne z dôvodu zastaraného a nevyhovujúceho stavu. Bola elektrifikovaná miestnosť trezoru, ktorá od postavenia budovy počiatkom 80.-tych rokov 20. storočia bola osvetlená len prostredníctvom predlžovacieho kábla so žiarovkou napájaného na chodbe. Tento stav bol už neúnosný. Do trezorovne sa inštaloval elektrický rozvod, dve neónové svietidlá a automatický spínač na dvere.

V rekonštrukcii elektroinštalácie sme pokračovali aj v depotoch sídelného archívu. Bol vypracovaný projekt na nové osvetlenie archívnych depotov a to kvôli splneniu vyhláškou stanovenej intenzity osvetlenia pre archívne depoty. Pôvodné nevyhovujúce neónové svietidlá boli nahradené novými, úspornými LED svetlami. K svetlám boli natiiahnuté aj nové medené káble. Výška investície predstavovala takmer 8300 EUR.

Zároveň sa z Centra podpory Trenčín podarilo vybaviť 12 kusov nových stoličiek, ktoré našli uplatnenie v bádateľni archívu. V závere roka k nim pribudlo aj 7 stolov, čo značne zvýšilo komfort pri štúdiu archívnych materiálov. Pôvodné stoly z bádateľne našli uplatnenie v depote v Kare a v prednáškovej miestnosti na pracovisku Archív Považská Bystrica. Zo sídelného archívu putovalo v roku 2018 aj niekoľko starších panelov na pracovisko Archív Bojnice, kde sa po adaptácii využijú na výstavné účely.

Z Centra podpory v Trenčíne sa podarilo získať úplne novú multifunkčnú kopírku Minolta aj so skenerom. Starú, temer 20 ročnú kopírku značky Ricoh Aficio sme previezli na pracovisko Archív Bojnice, ktoré malo len jediné kopírovacie zariadenie pre formát A4 aj to len dočasne zapožičané od Jednotky podpory v Prievidzi.

Nakoľko dňa 31. decembra 2018 končila desaťročná nájomná zmluva na priestory Kary v ktorých má sídelný archív značné množstvo archívneho materiálu, v spolupráci s Centrom podpory Trenčín boli s majiteľmi Kary uskutočnené rokovania o prenájomných podmienkach a možnostiach rozšírenia prenajatej plochy na ďalšie obdobie. Bol dohodnutý prenájom na ďalších 5 rokov, rozšírenie priestorov sa nerealizovalo pre prehnané finančné požiadavky majiteľov Kary na jednej strane a na strane druhej kvôli absencii regálov čo by prakticky znemožnilo využitie týchto priestorov pre archívne účely. Statické regále na uloženie cca 1000 bm archívneho materiálu sme preto objednali prostredníctvom Centra podpory Trenčín. Až po ich dodaní možno rokovať o rozšírení priestorov na prenájom.

Napriek mnohým problémom, ktoré pracovisko Archív Bojnice má najmä čo sa týka budovy (padajúca omietka, preťaženosť, nedostatok ukľadacích priestorov, netesniace okná,

problémy s kotolňou apod.) sa podarilo zabezpečiť aspoň opravu vonkajšieho zábradlia na schodišti hlavného vchodu do budovy, ktorú zabezpečovala Jednotka podpory v Prievidzi. V súvislosti s preťažením budovy počas leta vo vnútorných priestoroch tohto archívneho pracoviska začali vo väčšej miere praskať múry a odlupovať sa omietka. Vzhľadom k tomu bol po veľkých urgenciách riaditeľa archívu zabezpečený zo strany Centra podpory Trenčín aspoň znalecký posudok zameraný na statiku v ktorom sa konštatovalo, že nejde o poruchu majúcu za následok vážne poškodenie nosných častí konštrukcie. Znalec skonštatoval, že ide o prehrdzavenie nosných častí železnej konštrukcie od ktorej sa začala vo väčšej miere odlupovať omietka.

Nedostatok depotov na pracovisku v Bojniciach sme počas roka riešili v spolupráci s Centrom podpory Trenčín aj Jednotkou podpory Prievidza viackrát. Prebehli 3 fyzické obhliadky budov patriacich COOP Jednote v Prievidzi. O 1 budovu sme mali záujem na prenájom čo vyústilo do rokovania v priestoroch COOP Jednoty Prievidza. Rokovania budú zrejme prebiehať aj v nasledujúcom roku nakoľko každá zo strán mala svoje požiadavky na prenájom.

Úložná kapacita Štátneho archívu v Trenčíne je rozložená veľmi nerovnomerne. Kým pracoviská vykazujú nulovú, či takmer nulovú voľnú úložnú kapacitu, Štátny archív v Trenčíne má najmä vďaka prenajatému priestoru v Kare k dispozícii približne 1369 bm. Celková kapacita archívu vrátane pracovísk je na úrovni približne 13 285 bm. Najväčšie ťažkosti s úložnou kapacitou má predovšetkým pracovisko Archív Bojnice, ktoré si v minulosti muselo adaptovať 1 kancelársku miestnosť na dočasný depot a v súčasnosti zamestnanci robia vnútorné vyradovanie vo fonde ONV v Prievidzi, odbor výstavby, kde po vytriedení dokumentov bez trvalej dokumentárnej hodnoty získajú aký-taký voľný priestor. Pracovisko Archív Považská Bystrica má ešte k dispozícii úložnú kapacitu v objeme cca 42 bm a aj to len prostredníctvom regálov, ktoré nie sú zmontované.

K údržbe patrili aj menšie opravy v rámci budovy, výrub drevín v areáli sídelného archívu.

Neuspokojivý stav archívnych budov je najmä na pracoviskách. Archív v Považskej Bystrici býva terčom vandalov, ktorí ho poškodzujú najmä zvonka, chýba oplatenie.

Pracovisko Archív Bojnice si nesie ťarchu v podobe vlhnutia, ktoré je spôsobené nedostatočnou izoláciou základov. Na pracoviskách je potrebné tiež akútne vymeniť okná a zrevitalizovať interiér novou maľovkou a výmenou kancelárskeho nábytku (v Bojniciach aj WC a novú kotolňu) o čo sme sa prostredníctvom žiadostí na Centrum podpory pokúšali viackrát počas roka.

Žiadny z našich dokumentov nebol v roku 2018 predmetom digitalizácie ani mikrosnímkovania.

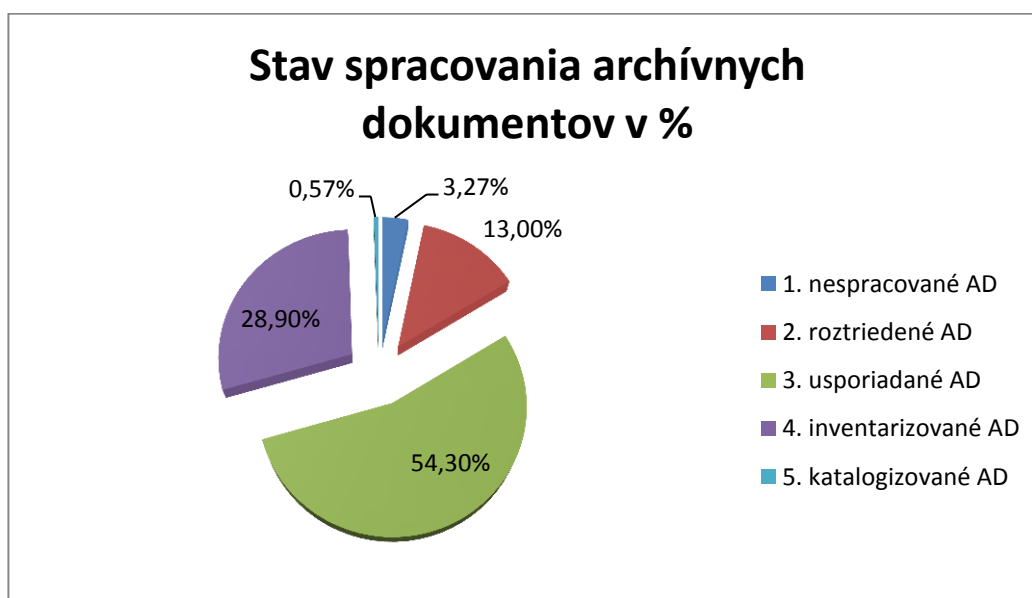
SPRACÚVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNÝCH DOKUMENTOV

Stav spracovania a sprístupnenia AD k 31. decembru vykazovaného roka

Odborní zamestnanci Štátneho archívu v Trenčíne spolu s pracoviskami venovali činnostiam na úseku spracovania pomerne značnú časť v rámci pracovných dní v celkovom objeme 856,5 dní. Ide o nárast v rozsahu 263,75 dní v medziročnom porovnaní čo je zaiste potešujúci údaj. Z celkového množstva archívnych dokumentov 11437,5 bm máme 374,01

bm nespracovaných (3,27%), roztriedených je 1486,4 bm (13%), usporiadaných 6205,4 (54,3%), inventarizovaných 3306 bm (28,9%), katalogizovaných je 65,632 bm (0,57%). Percentuálny podiel jednotlivých ukazovateľov je v medziročnom porovnaní takmer nepatrný. Je príliš veľa archívneho materiálu v pomere k zamestnancom, ktorí ho systematicky spracúvajú. Ak dáme do vzájomného pomeru celkový počet bm/celkový počet systematizovaných miest v Štátnom archíve v Trenčíne, na jedného zamestnanca pripadá takmer 602 bm archívneho materiálu.

Z toho najväčšiu časť nespracovaných fondov vykazuje pracovisko Archív v Považskej Bystrici a to 371,08 bm a toto pracovisko zároveň vykazuje aj najviac inventarizovaných fondov z celkového udávaného objemu a to 1619 bm. Najviac katalogizovaných fondov vykazuje samotný Štátny archív v Trenčíne a to 64,172 bm. Najväčší podiel roztriedených fondov má považskobystrické pracovisko (749 bm), naopak najmenej pracovisko Bojnice (63,92 bm). V usporiadanom stave je najväčšie zastúpenie fondov v sídelnom trenčianskom archíve (3245,638 bm), nasleduje pracovisko Archív Bojnice (2459,78 bm) a napokon pracovisko Archív Považská Bystrica (500 bm).

Spracovanie a sprístupnenie vo vykazovanom roku

V uplynulom roku 2018 sa systematickejšie spracúvali archívne fondy len v samotnom trenčianskom archíve, kde to dovoľuje najmä personálny stav. Pracoviská sú dlhodobo personálne poddimenzované a zahŕtené predarchívnu starostlivosťou, výskumnou, no najmä správnu agendou. Napriek tomu práce súvisiace so sprístupňovaním fondov pokračovali takmer podľa plánu.

Najväčší podiel na spracovaní archívnych fondov v roku 2018 vykazujeme pri roztriedení fondu ONV v Trenčíne, odbor výstavby z rokov 1951 - 1991, kde sa podarilo roztriediť približne 275 bm materiálu podľa obcí a následne chronologicky. Materiál sa nachádza v balíkovej forme a pri sťahovaniach sa narušilo jeho pôvodné usporiadanie a štruktúra. Do roku 1975 je časť ešte kedysi dávno prevzatého materiálu už spracovaná a aj nahodená do programu Bach-inventáre. V roku 2018 prebehlo sťahovanie časti predmetného

fondu z rokov 1976 - 1977 zo sídelnej budovy do prenajatého priestoru Kary, kde sa spojil s časťou fondu prevezeného cca pred piatimi rokmi. V roku 2018 bol do budovy Kary prevezený počítač a v inventarizovaní fondu sa pokračuje práve tam. Dokumenty ale obsahujú aj písomnosti inej proveniencie napr. zo Štátneho stavebného úradu v Trenčíne zo 40. – tých rokov 20. storočia, ktoré sa vytriedujú a včleňujú do príslušných fondov. Fond má vcelku veľké využitie pri vybavovaní správnej agendy, dohľadávajú sa v ňom stavebné povolenia, kolaudačné rozhodnutia, projekty súkromných i verejných stavieb, žiadosti o kópie dokumentov žiadajú tak fyzické ako i právnické osoby.

Triedeniu paleograficky a jazykovo náročného archívneho materiálu sa venuje aj riaditeľ Štátneho archívu v Trenčíne. Podarilo sa mu roztriediť 3,125 bm čo predstavuje 25 archívnych škatúl z fondu Magistrát Trenčín, príjmy a výdavky z rokov 1722 – 1750.

Usporiadaním vrátane vnútorného vyradovania sa v roku 2018 podarilo spracovať 84,19 bm archívnych dokumentov z čoho prírastky po vyradovacom konaní tvorili 64,33 bm.

Pracovníci bojnického archívu podstatnú časť pracovných dní v rámci spracovania venovali triedeniu písomností ONV Prievidza, odboru výstavby z rokov 1960 – 1990, k čomu už bolo potrebné pristúpiť, pretože tieto písomnosti podľa usmernenia SVS-204.2005/00145 z 24. januára 2005 je vhodné ponúknuť obciam, čím sa uvoľní miesto pre iné písomnosti. Práce sa vykonávajú systematicky dlhší časový úsek, v roku 2016 vytriedili 34,92 bm, v roku 2017 ďalších 11,76 bm a v roku 2018 ďalších 17,28 bm.

Zamestnankyňa Mgr. Bubeníková z považskobystrického pracoviska počas roka usporiadala písomnosti Okresného súdu v Považskej Bystrici z rokov 1952 - 1961 v rozsahu 1,75 bm a zároveň vytvorila aj registre ako archívnu pomôcku pre lepšie vyhľadávanie. Zároveň sa venovala aj inventarizovaniu fondu MNV v Hloží 1951 – 1970 v rozsahu 2,24 bm.

Systematickému spracúvaniu sa venovali predovšetkým pracovníci OSAD-u, konkrétne 3 zamestnankyne a ďalší zamestnanci v rámci svojich možností. Usporiadaním vrátane vnútorného vyradovania a zároveň inventarizovaním sa podarilo spracovať 12,855 bm. Išlo najmä o fondy ONV Trenčín, I. manipulačné obdobie (10,175 bm), ONV Trenčín, odbor školstva (0,75 bm).

Najväčší podiel na systematickom katalogizovaní fondov mali v uplynulom roku dvaja zamestnanci, kolegyňa Mgr. Ďurčová sa venuje systematickému spracúvaniu fondu Magistrát Trenčín, administratívne spisy. V roku 2018 spracovala 4,8 bm a vyhotovila 3600 katalogizačných záznamov. Mgr. Špirko prebral po bývalej zamestnankyni katalogizovanie fondu Okresný úrad v Novom Meste nad Váhom, prezidiálne spisy, kde sa mu podarilo skatalogizovať 4 bm archívnych dokumentov a vytvoriť 3065 katalogizačných záznamov.

K spracovaniu je potrebné priradiť i archívne pomôcky v podobe opisov archívnych fondov. Štyria pracovníci oddelenia OSAD vypracovali spolu 18 opisov archívnych fondov a každé z pracovísk ďalších 5 opisov archívnych fondov, teda spolu za celý Štátny archív v Trenčíne je to 28 opisov archívnych fondov a boli to tieto:

Obecný notársky úrad v Čachticiach	1878 - 1945 (1948)
Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej	(1854) 1879 - 1945 (1951)

Obvodný úrad MNV v Melčiciach	1945 - 1950
Obvodný úrad MNV v Nemšovej	1945 - 1950
Obvodný úrad MNV v Pobedime	1945 - 1950
Obvodný notársky úrad vo Svätom Kríži	(1867) 1875 - 1945 (1953)
Obvodný notársky úrad vo Svinnej	(1755) 1890 - 1945 (1951)
Obvodní úrad MNV v Podolí	(1944) 1945 - 1950 (1956)
Obvodný úrad MNV v Sedličnej	1945 - 1950
Obvodný úrad MNV vo Svinnej	1945 - 1950
Obvodný notársky úrad v Dolnej Súči	(1855) 1873 - 1945 (1953)
Obvodný notársky úrad v Horných Motešiciach	1884 - 1945 (1953)
Obvodný úrad MNV v Dolnej Súči	1945 - 1950
Obvodný úrad MNV v Drietome	1945 - 1950
Obvodný úrad MNV v Horných Motešiciach	1945 - 1950
Obvodný notársky úrad v Bošáci	1896 - 1945 (1952)
Obvodný notársky úrad v Istebníku	1873 - 1945 (1957)
Obvodný úrad MNV v Beckove	1945 - 1950 (1951)
Mestečko Bojnice	(1366) 1572 - 1927
Obvodný notársky úrad v Bojniciach	1889 - 1945 (1955)
Obvodný notársky úrad v Bystričanoch	1869 - 1945 (1951)
Obvodný úrad MNV v Bystričanoch	(1940) 1945 - 1950 (1951)
Obvodný úrad MNV v Bojniciach	(1944) 1945 - 1950 (1957)
Okresný úrad v Púchove	(1884) 1923 - 1945 (1951)
Okresný úrad v Ilave	(1891) 1923 - 1945 (1950)
Mestský národný výbor v Púchove	1946 - 1990
Miestny národný výbor v Beluši	1947 - 1990
Mestský národný výbor v Považskej Bystrici	1945 - 1990

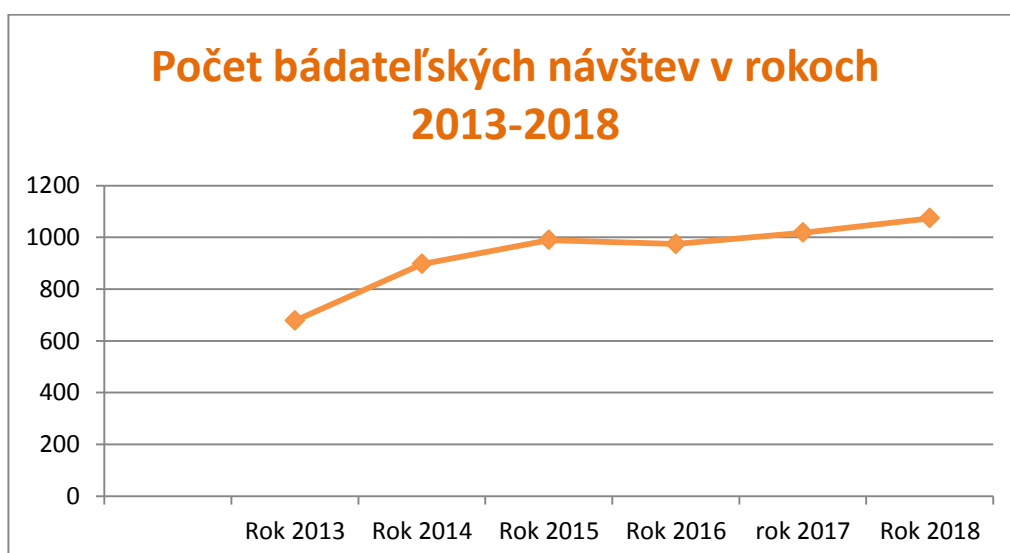
PRÍSTUP K ARCHÍVNÝM DOKUMENTOM

Prístup k archívnym dokumentom patrí k najdôležitejším úsekom činnosti každého štátneho archívu. Cieľom je zabezpečiť štúdium archívnych prameňov širokej verejnosti formou bádateľských návštev, vydaním správnej informácie v podobe odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie, vypracovanie rešerše z archívnych dokumentov. Archív zabezpečuje aj verejné vystavovanie archívnych dokumentov, zväčša tematicky pri nejakej príležitosti (napr. výročia udalostí, pripomenutie si osobností a pod.).

Prístup k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu

V roku 2018 navštívilo Štátny archív v Trenčíne vrátane pracovísk 360 bádateľov (čo je o 37 viac ako v roku 2017), z toho bolo 346 tuzemských a 14 zahraničných. Títo spolu navštívili archív 1074 krát (čo je o 56 bádateľských návštev viac ako v roku 2017), z toho tuzemskí bádatelia vykonali 1049 bádateľských návštev a zahraniční 25 bádateľských návštev. Už druhý rok po sebe sa zvýšil počet bádateľov aj bádateľských návštev aj napriek skutočnosti, že mnoho informácií si bádatelia vedia pozrieť už na internete (napr. cirkevné matriky). Najmenej bádateľov (102) navštívilo pracovisko Archív Považská Bystrica, o niečo viac bádateľňu sídelného archívu v Trenčíne (112) a uplynulý rok najviac bádateľov zavítalo na pracovisko Archív Bojnice (146). Tradične najviac bádateľských návštev urobia bádatelia na pracovisku Archív Považská Bystrica, kde ich v roku 2018 bolo až 569 (čo je o 43 menej ako v roku 2017).

Najviac záujemcov o bádanie tvoria študenti zaujímajúci sa o regionálne dejiny, ktorí študujú archívne pramene ako podklady na písanie svojich seminárnych či záverečných prác. Nezaostávajú ani záujemcovia o genealogický výskum a historici využívajúci pramene k napísaniu monografií obcí.

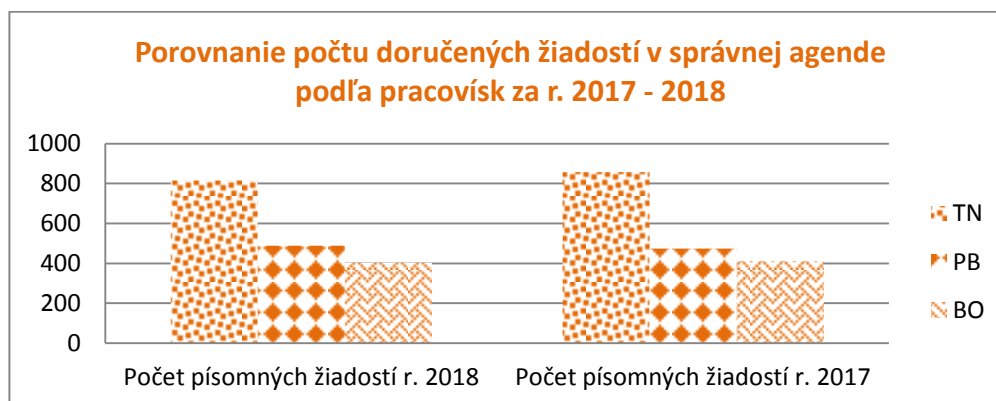

Prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia, alebo kópie na základe písomnej žiadosti

Za účelom vyhľadania, vystavenia odpisu, výpisu, či potvrdenia, prípadne kópie z archívnych dokumentov eviduje archív 1706 žiadostí, z nich najviac, takmer polovica (815) bola doručených do sídelného archívu v Trenčíne, kde zamestnanci vydali až 1380 odpisov, výpisov, prípadne potvrdení z archívnych dokumentov. Je treba podotknúť, že ide o časovo náročnú agendu, dokumenty sa vyhľadávajú v často neúplne zachovalých, čiastočne alebo vôbec nespracovaných fondoch. Mnohé takéto dokumenty sa musia chodiť vyhľadávať do prenajatej budovy Kary (mimo hlavnej budovy archívu), kde nie sú vhodné podmienky na dlhšie vyhľadávanie.

O takmer polovicu menej odpisov, výpisov, potvrdení či xeroxkópií vyhotovili na pracovisku v Považskej Bystrici a to 630, kde bolo adresovaných 488 písomných žiadostí. Pracovisko Archív Bojnice vybavilo 403 písomných žiadostí v správnej agende z ktorých vyhotovili 382 odpisov, výpisov, potvrdení či xeroxkópií. Väčšina vydaných odpisov sa týka majetkovo-právnej agendy, nevysporiadaných pozemkov, dodatočných dedičských konaní, ale tiež potvrdení o absolvovaní školy, kópií vysvedčení a podobne. V správnej agende sme v roku 2018 zaznamenali len nepatrný úbytok doručených žiadostí. Celkovo sme vydali 2392 odpisov, výpisov či xeroxkópií z archívnych dokumentov.

Počet žiadostí a vydaných informácií v správnej agende v roku 2018				
	Štátny archív v Trenčíne	Pracovisko Archív v Považskej Bystrici	Pracovisko Archív v Bojniciach	Celkom
Počet žiadostí	815	488	403	1706
Počet vydaných odpisov, výpisov, potvrdení, kópií AD	1380	630	382	2392

Prístup k AD formou rešerše na základe písomnej žiadosti

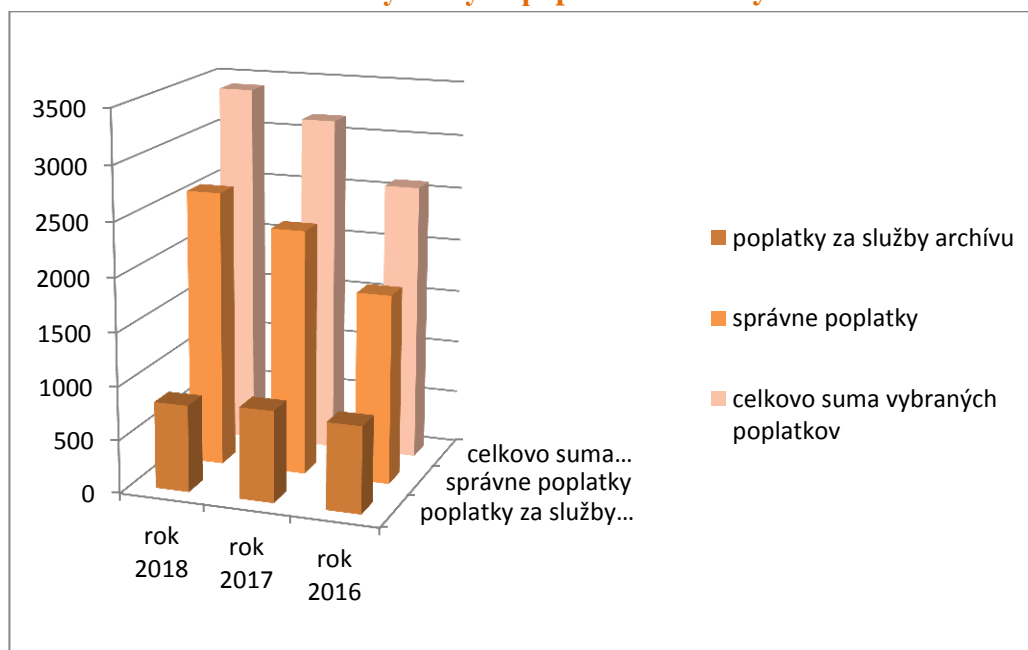
Štátny archív v Trenčíne vybavil v uplynulom roku len jednu rešerš. Vydaných bolo 9 kópií AD.

Poplatky

Zamestnanci archívu vybrali celkovo na poplatkoch od bádateľov a stránok sumu 3403,73 € (teda 244 € viac ako v r. 2017). Značnú časť z predmetnej sumy vybrali na pracovisku v Archíve Považská Bystrica (1430,35 €), bojnický archív vybral 1373 € a najmenej sa vybralo v Trenčíne (600,38 €) nakoľko do archívu je doručovaných veľa žiadostí od právnických osôb oslobodených od poplatkov (súdy, notári, SPF, Sociálna poisťovňa).

Z celkovej vybratej sumy tvorili správne poplatky vybrané podľa zákona o správnych poplatkoch väčšinu a to 2586,5 €, zvyšok pripadol na poplatky vybrané za služby archívu (817,23 €).

Porovnanie vybraných poplatkov za roky 2016 - 2018

PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Odborná archívna knižnica slúži najmä pre interné potreby zamestnancov archívu a na prezenčné štúdium aj pre verejnosť. Príručná knižnica je systematicky budovaná dlhé desaťročia, vďaka čomu v súčasnosti máme pomerne dobre zachovalé celé ročníky najrôznejších odborných časopisov z oblasti celonárodnej a regionálnej histórie Slovenska, ale i Českej republiky. Z historických knižničných fondov je cenná najmä piaristická knižnica obsahujúca niekoľko inkunábul a tlače zo 16. – 20. storočia. Kým v minulosti boli na pravidelný nákup odbornej literatúry vyčleňované finančné prostriedky, aktuálne sa knižničný fond dopĺňa predovšetkým prostredníctvom individuálnych darov. Knižnica je z veľkej časti

skatalogizovaná elektronicky v programe Bach – Knížnica, ale aj klasicky v podobe kartotečných lístkov.

K 31. decembru vykazovaného roka evidujeme spolu 26 304 knižných zväzkov. Najväčší podiel má knižnica v sídelnom trenčianskom archíve, ktorá eviduje 14 849 zväzkov, pracoviská majú navzájom približne porovnateľný počet, Považská Bystrica 5449 a Bojnice 6006.

Knižnicu dopĺňame najmä o dary. Spolu sme príručnú odbornú archívnu knižnicu obohatili celkovo o 153 zväzkov. Odbor archívov a registratúr zabezpečil v roku 2018 nákup odbornej literatúry pre archív v celkovej sume cca 1000 EUR. Len v sídelnom archíve (bez pracovísk) sa skatalogizovalo spolu 88 knižných zväzkov, k prezenčnému účelu bolo z knižnice vypožičaných 120 zväzkov. Starostlivosti o knižničný fond sme venovali 19,75 dní.

VÝSKUMNÁ, PUBLIKAČNÁ, KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

Predmetným činnostiam venovali zamestnanci celkovo 427,75 pracovných dní čo predstavuje len nepatrný nárast oproti predošlému roku (414,5 dní). Napriek tomu cítiť kvantitatívny nárast výstupov či už vo forme publikačnej činnosti, alebo akcií v podobe výstav, seminárov, prednášok a pod.

Výskumné úlohy

Z roku 2017 pretrvávala jedna rezortná úloha v podobe tvorby hesiel do Biografického slovníka slovenských archivárov. Zamestnancami archívu viac-menej už len dopĺňali a revidovali vytvorené profily do záverečnej tlačovej podoby. Niektoré profily sa ešte nahrávali prostredníctvom internetovej aplikácie na web archivari.sk.

Na rok 2018 sme mali naplánovanú rezortnú úlohu v podobe prípravy archivárskej výstavy a rovnomennej konferencie „Na ceste k slovenskej štátnosti“ konanej v septembri v Košiciach. Päť zamestnancov sa podieľalo na výbere dokumentov na tému Nežná revolúcia v považskobystrickom pracovisku a sídelnom archíve.

Zvyšných 9 výskumných úloh súviselo s individuálnymi aktivitami zamestnancov, ktorí archívnym výskumom získavali podklady k vystúpeniam na konferenciách, seminároch, alebo slúžili k publikačnej činnosti (napr. o testamentoch trenčianskych obyvateľov; o významných rodoch v Trenčíne; o Židoch v období 1939 – 1945; pramene k výskumu Tatier; o archivárovi Kočišovi, k vzniku ČSR). Celkovo sa na výskumné úlohy vyčerpalo 130,25 pracovných dní.

Publikačná činnosť

Na publikačnej činnosti sa podieľali predovšetkým zamestnanci trenčianskeho a považskobystrického pracoviska, v jednom prípade aj vedúca pracoviska Archívu Bojnice. Napriek tomu, že archívne činnosti vykonávalo počas roka 19 zamestnancov, podarilo sa týmto až 27 rozličných publikačných aktivít. Z uvedeného množstva sa v 3 prípadoch jednalo o fundované štúdie, z pera P. Brindzu vzišla sonda o trenčianskych testamentoch. H. Hollá sa sústredila na ozrejenie prameňov k výskumu Tatier od novoveku až takmer po súčasnosť a zmapovala tiež prínos českého obyvateľstva pre ČSR. Do Zborníka Trenčianskeho múzea sa dostane aj Výročná správa o činnosti Štátneho archívu za rok 2017 čím verejnosť získa

komplexný pohľad na odborné činnosti Štátneho archívu v Trenčíne. Za zmienku určite stojí aj článok o Štátnom archíve v Trenčíne, jeho histórii i súčasnosti publikovaný vo Fóre archivárov ako aj článok o archivárovi Jozefovi Kočišovi. Pokračovala tiež spolupráca s redakčnou radou Zborníka Trenčianskeho múzea pre potreby ktorého P. Brindza vypracoval 5 recenzných posudkov. Popri tom jeden oponentský posudok zabezpečil aj pre FiF UK v Bratislave na diplomovú prácu. P. Brindza spolu s M. Tomanom vypracovali 5 drobných článkov propagujúcich archívne fondy a zároveň pripomínajúcich si isté významné dejinné udalosti v rámci Trenčína. Zvyšok publikačnej činnosti tvoria zväčša drobné príspevky do tlače, rozličné správy a články.

Publikačné výstupy zamestnancov v roku 2018:

- 1.) BRINDZA, Peter. „Czo se mojeho maliczkeho ymania doticze.“ Sonda do testamentov trenčianskych obyvateľov. Štúdiá do časopisu *Mesto a dejiny*, v recenznom konaní.
- 2.) BRINDZA, Peter. Výročná správa o činnosti Štátneho archívu v Trenčíne za rok 2017. *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*, v tlači.
- 3.) BRINDZA, Peter. Z dejín významných no menej známych rodov v Trenčíne počas 17. storočia. In *Historická revue*, 2018, roč. 29, č. 4, s. 56 – 59.
- 4.) BRINDZA, Peter. Mestečko Devín a jeho spoločenské elity v 17. – 18. Storočí (archontologicko-genealogicko-sfragistická analýza). Posudok diplomovej práce pre FiF UK v Bratislave.
- 5.) BRINDZA, Peter. Noviciát frátrov spoločnosti Ježišovej v Trenčíne v rokoch 1685 – 1694. Posudok pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*.
- 6.) BRINDZA, Peter. Trenčianski lekárnici od prvých zmienok do konca 19. storočia. Posudok pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*.
- 7.) BRINDZA, Peter. Elektrifikácia Trenčína. Posudok pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*.
- 8.) BRINDZA, Peter. Prešporské svadby armalistu z Dubnice (nobilizovaní úradníci Uhorskej komory a ich integrácia medzi uhorskou šľachtou). Posudok pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*.
- 9.) Martin Šimovec 50 – ročný. Posudok pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*.
- 10.) ŠTEFANIČÁKOVÁ, Janka. Štátny archív v Trenčíne. In *Fórum archivárov*, 2018, roč. 27, č. 3, s. 57 – 62.
- 11.) ŠTEFANIČÁKOVÁ, Janka. Danica Hlaváčová rod. Thurzová. In *Fórum archivárov*, 2018, roč. 27, č. 3, s. 76.
- 12.) HOLLÁ, Helena. Oslávenkyňa Anna Šujanská. *Považskobystrické novinky*, 2018, roč. 22, č. 8
- 13.) HOLLÁ, Helena. Archivár a historik Jozef Kočiš. In *Fórum archivárov*, 2018, roč. 27, č. 1, s. 62 – 65.
- 14.) HOLLÁ, Helena. XXII. Archívne dni 2018. Správa z konferencie pre *Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne*, v tlači.
- 15.) HOLLÁ, Helena. Fondy Štátneho archívu v Žiline so sídlom v Bytči ako pramenná základňa pre poznanie oblasti Tatier v rokoch 1502 – 1944. Zborník z konferencie, v tlači.
- 16.) HOLLÁ, Helena. Prínos českého obyvateľstva v Považskej Bystrici v období 1. ČSR. Zborník z konferencie, v tlači.

- 17.) HOLLÁ, Helena-BALÁŽOVÁ, Jarmila. Život hradu Bystrica. Posudok na monografiu.
- 18.) HOLLÁ, Helena-BALÁŽOVÁ, Jarmila-KOTIANOVÁ, Zuzana. *Biografický slovník slovenských archivárov*. Dopĺňanie a úprava profilov v online aplikácii.
- 19.) HOLLÁ, Helena. Medzinárodná konferencia Príroda a jej ochrana v priereze času – *Archívny almanach*, 2018, č. 1, v tlači.
- 20.) BRINDZA, Peter-TOMAN, Miroslav. Archívne okienko, odborné články zverejňované na webe mesta Trenčín na základe zmluvy o spolupráci a propagácii archívnych fondov na témy:
- Výročie vzbury 71. Pešieho pluku v Kragujevci
 - Ako sa rekonštruovalo námestie pred 90. Rokmi
 - Rok 1708 – vyvrcholenie útrap mesta Trenčín
 - 145 rokov hasičského zboru v Trenčíne
 - 135 rokov železničnej prepravy v Trenčíne
- 21.) KOTIANOVÁ, Zuzana. Najvyšší predstavitelia Prievidze. In *Prievidzský občasník*
- 22.) BRINDZA, Peter. Seminár „Významné osmičky 20. storočia – 1918 a 1968“ priblížil zásadné udalosti. In *eZvesti MV SR*, 2018, č. 34, s. 6.

Kultúrno-osvetová činnosť

V rámci kapitoly kultúrno-osvetová činnosť sme ako archív boli pomerne činnorodí. Evidujeme celkovo 33 rozličných činností.

Usporiadali sme celkovo 9 výstav archívnych dokumentov z toho až 5 bolo v spolupráci či už s našimi pracoviskami, alebo spoločne s mestom Trenčín, Ústavom pamäti národa, Kultúrno-informačným centrom Trenčín, alebo Trenčianskym múzeom v Trenčíne. Najmä výstava s názvom Pražská jar pod hradom Matúša Čáka mala dobrý ohlas, na vernisáži sa zúčastnili nielen vrcholní predstavitelia mesta Trenčín, ale aj zástupcovia z Trenčianskej univerzity v Trenčíne, poslanci NR SR, predstavitelia armády SR a pod. Výstava bola umiestnená v priestoroch Mestskej veže priamo v historickom centre Trenčína.

Štátny archív v Trenčíne tiež zorganizoval odborný seminár s názvom „Významné osmičky 20. storočia – rok 1918 a 1968.“ Jednalo sa o spoločné podujatie za účasti prednášajúcich z nášho archívu, Ústavu pamäti národa v Bratislave a Trenčianskej univerzity v Trenčíne. Na odbornom seminári odznelo spolu 7 príspevkov na rozličné témy, prítomné boli aj regionálne médiá, ktoré sa postarali o spropagovanie podujatia.

V roku 2018 sme spolupracovali aj na projekte „Vernosť za vernosť,“ ktorý sa týkal pripomenutia si 100.-ho výročia vzbury slovenských vojakov v Kragujevci. Výstava sa konala 9. novembra 2018 v Trenčíne a Trenčianskych Tepliciach a vznikla v spolupráci so Srbsko-slovenským spolkom SLOGA.

V Kultúrno-informačnom centre v Trenčíne sme využili priestor a v auguste inštalovali malú výstavu s názvom „Spomienky na august 1968.“

Samostatne sme inštalovali aj ďalšiu výstavu, ktorej obsahom boli dokumenty k 100.-mu výročiu vzniku ČSR. Výstava trvala temer 5 týždňov (november – december) a záujem o ňu prejavili členovia Klubu dôchodcov i mnoho škôl z bližšieho i vzdialenejšieho okolia.

Naše podujatia sme propagovali aj prostredníctvom rozličných printových, televíznych, rozhlasových i internetových médií, s ktorými je spolupráca už tradičná.

Aj v uplynulom roku Štátny archív v Trenčíne pracovisko Archív Bojnice zorganizoval Deň otvorených dverí, ktorý sa konal 26. októbra 2018. Snažíme sa, aby sa vo vzťahu k verejnosti prezentovali aj naše pracoviská, pretože je dôležité, aby sa v regiónoch kde pôsobia nezabúdalo na ich spoločenskú a kultúrnu úlohu.

Záverom poznamenávame, že na všetkých troch archívnych pracoviskách každoročne organizujeme pre žiakov a študentov základných a stredných škôl pravidelné exkurzie počas ktorých ich oboznamujeme s históriou, využívaním a súčasným poslaním archívov ako takých, tiež ich zoznamujeme s typmi archívnych dokumentov uložených v archívoch a možnosťami štúdia. Popri prednáškovej činnosti žiakom prinášame aj tzv. archívnictvo v praxi, čo znamená, že si môžu napr. vyfarbovať erby podľa heraldických pravidiel, alebo začať spracúvať rodostromy podľa predtlaču, ktorú dostanú počas exkurzie v archíve. Skúšajú si tiež čítať historické texty v dobovej slovenčine zo 17. – 19. storočia, vykladajú sa im staré termíny a pod. Pozvánky na exkurzie sú školám zasielané v písomnej podobe pravidelne.

Výstavy archívnych dokumentov v roku 2018:

1.) Osudové osmičky v Trenčíne

- výstava v spolupráci s Trenčianskym múzeom v Trenčíne
- miesto konania: kasárne Trenčianskeho hradu
- termín: 22.11.2018 – 31.3.2019

2.) Na ceste k slovenskej štátnosti

- výstava v spolupráci s odborom archívov a registratúr, Archívom mesta Košice, štátnymi archívmi a mestom Košice
- miesto konania: Kunsthalle v Košiciach
- termín: 19.9. – 19.11.2018

3.) Vernosť za vernosť. 100.-výročie kragujevskej vzbury

- výstava v spolupráci so Srbsko-slovenským spolkom SLOGA
- miesto konania: Trenčín a Trenčianske Teplice
- termín: 9.11.2018

4.) Štátne symboly od roku 1918

- stála výstava
- miesto konania: foyer Štátneho archívu v Trenčíne
- termín: január – december 2018

5.) Spomienky na august 1968

- výstava v spolupráci s Kultúrno-informačným centrom Trenčín (KIC)
- miesto konania: KIC Trenčín
- termín: 1. – 18. 8.2018

6.) Rok 1968 v Trenčíne

- výstava samostatne
- miesto konania: výstavná miestnosť Štátneho archívu v Trenčíne
- termín: 21.8. – 15.10.2018

7.) Pražská jar pod hradom Matúša Čáka

- výstava v spolupráci s Ústavom pamäti národa a mestom Trenčín
- miesto konania: historická mestská veža v Trenčíne (tzv. južná brána)

- termín: 21.8. – 10.9.2018

8.) Storočnica vzniku ČSR

- výstava samostatne

- miesto konania: foyer Štátneho archívu v Trenčíne

- termín: 6.11. – 13.12.2018

9.) Významné dejinné medzníky 1918-1968-1993

- výstava samostatne

- miesto konania: výstavné priestory Štátneho archívu v Trenčíne pracovisko
Archív Považská Bystrica

- termín: 25.10.2018

ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA, VZDELÁVANIE, EKONOMICKÉ A ADMINISTRATÍVNE PRÁCE

Predmetné činnosti si v roku 2018 vyžiadali celkovo 735 pracovných dní, čo je o 99 dní viac ako v roku 2017. V celkovom hodnotení ide o tretiu časovo najnáročnejšiu oblasť v rámci pracovných činností. Evidentný nárast súvisel predovšetkým s povinnými školeniami zahrnutými v individuálnych plánoch kompetenčného vzdelávania jednotlivých zamestnancov. Celkovo sa zúčastnili temer na 60 školeniach väčšinou v Bratislave. Témy preškolenia boli rozličné tak pre radových zamestnancov (slobodný prístup k informáciám, zákon o ochrane osobných údajov, tvorba a aplikácia archívnych pomôcok, BOZP a pod.) ako aj pre vedúcich (vedúci a jeho tím, mentoring v štátnej správe, vedenie ľudí a motivácia).

Zamestnanci sa zúčastnili aj 2 neformálnych stretnutí trenčianskych historikov poriadaných Trenčianskym múzeom v Trenčíne. Štyri zamestnankyne sa zúčastnili aj XXII. archívnych dní v Spišskej Novej Vsi 22. – 24. mája. J. Balážová absolvovala jedno zasadnutie APV Knižnica v Bratislave 25. apríla 2018.

Z odbornejších podujatí zamestnanci pracoviska Archív Bojnice podporili svojou účasťou konferenciu SNR k vzniku ČSR v Bratislave, tiež Deň otvorených dverí v Štátnom archíve v Nitre pracovisko Archív Topoľčany. Troch zasadnutí Spoločnosti slovenských archivárov sa zúčastnila vedúca pracoviska Archív Bojnice, ktorá zároveň absolvovala aj seminár k vedeniu kroník v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi a Valného zhromaždenia združenia K-2000 v Prievidzi. P. Brindza 18. októbra 2018 si vypočul príspevky na konferencií v Martine SGHS s názvom „Symboly a rodiny v čase.“

Svojich piatich zástupcov mal archív aj na najvýznamnejšom tohoročnom archívnom podujatí – konferencii a výstave „Na ceste k slovenskej štátnosti“ v Košiciach.

H. Hollá z pracoviska Archív Považská Bystrica sa zúčastnila aj dvojdňového podujatia „Tatry v archívnych dokumentoch 12. – 13. septembra 2018.“

V priebehu roka sme sa zúčastnili viacerých porád, konali sa 4 porady riaditeľov štátnych archívov, v Bojniciach a Považskej Bystrici sme pre našich zamestnancov zorganizovali po jednej porade. S vedúcimi pracovísk sa riaditeľ stretáva pravidelne štvrťročne, prípadne aj častejšie ak si to vyžaduje riešenie aktuálnych potrieb.

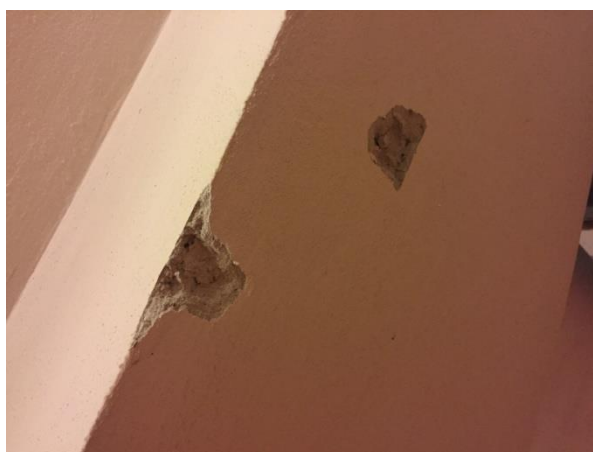
Do predmetnej kapitoly ale, samozrejme, patrí aj ostatná činnosť súvisiaca s chodom archívu a zabezpečením jeho prevádzkových potrieb. Ide najmä o komunikáciu so

zamestnancami Centra podpory (inventarizácia majetku, odpisy nepotrebného majetku, práca s poplatkami, stravné lístky, zabezpečovanie služobných vozidiel, zviazanie archívnych pomôcok, starostlivosť o budovy a pod.); rokovania s potenciálnymi uchádzačmi o zamestnanie; ďalej rokovania s predstaviteľmi rozličných organizácií a záujmových združení s cieľom prezentácie archívneho dedičstva; vybavovanie administratívnej agendy, emailov, telefonátov a podobne. K uvedeným činnostiam patrí aj zabezpečovanie školení, organizačná práca v podobe výkazov, sumárov, plánov, hlásenie a odstraňovanie rozličných škodových a havarijných udalostí (odstávky kúrenia, vody, elektriny), tiež zabezpečenie údržbárskych prác atď.

V Trenčíne dňa 11. marca 2019

Mgr. Peter Brindza, PhD.
riaditeľ

OBRAZOVÁ PRÍLOHA

Stavebné a statické poruchy v Štátnom archíve v Trenčíne pracovisko Archív Bojnice

Z rokovaní o prenájmoch budov pre potreby archívu

Čiastočné rekonštrukcie a modernizácia archívnych budov

- výmena LED svietidiel v sídelnom archíve
- elektrifikácia miestnosti trezoru sídelného archívu
- oprava zábradlia na pracovisku Archív Bojnice

Modernizácia zariadenia a technického vybavenia archívu

- multifunkčná kopírka so skenerom
- trezorová skriňa
- výmena stolov a stoličiek v bádateľni
- automobil získaný pre potreby archívu

Z výstavnej činnosti archívu

Z výstavnej činnosti archívu

Výstava
archívnych dokumentov

Rok 1968 v Trenčíne

21. august – 15. október 2018

pondelok až štvrtok
8.00 – 15.00 hod.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Trenčíne
Kožušnická 1

SVORNOST

Mapa zemi Československa

Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Bojnice

Vás srdečne pozývajú na deň otvorených dverí 26. októbra 2018 od 9:00 do 17:00 v priestoroch Archívu v Bojniciach.

Program:

1. Výstava k 100. výročiu vzniku ČSR
2. Prednáška „Obraz nášho regiónu v dejinách Československa“ o 9:00 a 14:00
3. Prehliadka depotov archívu bežne neprístupných verejnosti

Výstava potrvá od 26. októbra do 20. decembra 2018.

Prosíme skupiny nad 10 osôb, aby sa vopred nahlásili.

Tehelná 18, 972 01 Bojnice, Kontakt: 046/5430419, 046/5438087

Foto z odborného seminára a pozvánky na výstavy organizované archívom